

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 11.Gf.40.187/2024/5.

A felperes:

felperes1 (a továbbiakban: felperes/adós)

cím2

A felperes képviselője:

Dr. Szlamka Gergely ügyvéd

cím1

Az alperes:

alperes1

cím4

Az alperes képviselője:

Dr. Ruppert Ildikó ügyvéd

cím3

Az eljárás tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat kelte: 2024. február 23.

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 12.G.42.665/2022/41. számú ítélet

A fellebbezést benyújtó fél: a felperes részéről 43. sorszám alatt

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3.000.000 (Hárommillió) forintot és ennek 2020. május 27. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Kötelezi, hogy a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 209.837 (Kétszázkilencezer-nyolcszázharminchét) forint ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 331.500 (Háromszázharmincegyezer-ötszáz) forint feljegyzett elsőfokú eljárási illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlára.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 418.500 (Négyszáztizennyolcezer-ötszáz) forint első- és másodfokú feljegyzett eljárási illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 760.000 forint perköltséget. Kötelezte továbbá, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 60 napig fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) eljárási illetékbevételei számlájára 510.000 forint feljegyzett eljárási illetéket.

[2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint:

A felperes gazdasági társaság a 2021. június 15-ei kérelem alapján 2021. december 8. napjával került felszámolás hatálya alá, kijelölt felszámolója a PALADINO Felszámoló Korlátolt Felelősségű Társaság.

[3] A felperes 2018. augusztus 9-én megvásárolta a rendszám1 forgalmi rendszámú, Dodge RAM gyártmányú, 2012. gyártási évű, 90.960 km állású, fehér színű, automata váltós, 276 kW teljesítményű, 5654 cm³-es tehergépjárműnek minősülő, hátsókerék meghajtású, benzines pick-up típusú terepjárót, amelyet Amerikából hoztak be Magyarországra. A gépjárművet név1 a felperes ügyvezetője használta. A használat során meghibásodott a gépjármű automata váltója és egyéb más hibák is keletkeztek, például olajcsöpögés. A hibák javítása csak részben történt meg, a felperes ügyvezetője a meghibásodott gépjárművet értékesíteni kívánta. A vételárat 4.500.000 forintban határozta meg. A felperes alkalmazásában álló név2 vevőként ajánlotta az alperes fiát név3, aki azonban nem rendelkezett kellő fedezettel, így édesanyja, az alperes vásárolta meg a gépjárművet. Az adásvételi szerződés aláírására 2020. május 27-én került sor, egy blanketta típusú, „közúti közlekedési nyilvántartásba bejegyzett jármű tulajdonjogának változását igazoló teljes bizonyító erejű magánokirat” kitöltésével. A szerződés 6. pontja szerint a gépjármű vételárát 1.500.000 forintban határozták meg. A szerződés aláírása az alperes lakásán, a fia és név2 jelenlétében történt, a vételárfizetésre készpénzben került sor, a vételárat név3 egy borítékban adta át a felperes ügyvezetőjének, aki átadta a gépjármű forgalmi engedélyét, törzskönyvét, egy adásvételi szerződést és a gépjármű kulcsát. A felperes számlát nem állított ki.

[4] név3 a gépjármű megvásárlását követően javításokat végeztetett, első lengőkart, az első keréken féktárcsát, fékbetétet, kerékcsapágyat cseréltetett és vásárolt négy új gumit. A váltó javítására, illetve cseréjére nem került sor, a terepjárót az alperes 2020. szeptember 9-én tovább értékesítette a perben nem álló név6 részére.

[5] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a perben kirendelt igazságügyi szakértő a szakvéleményében a gépjármű forgalmi értékét 4.500.000 forint értékben reálisnak tekintette.

[6] A felperes a módosított keresetében a 2020. május 27-én kelt gépjármű adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte és az alperest 8.500.000 forint tőke- és ennek 2020. május 27. napjától a teljesítésig számított késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni a Cstv. 40. § (1) bekezdés b), (1a) bekezdése, valamint a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:89. § (1) bekezdése, 6:108. § (1) bekezdése, 6:113. § (1) bekezdése és a 6:48. § (1) bekezdése, továbbá a Ptk. 6:89. § (1), 6:108. § (1) bekezdése alapján, hivatkozott még a 3/2008. számú Polgári Jogegységi Határozatra is. Álláspontja szerint a gépjármű piaci értéke 10.000.000 forint volt az adásvételi szerződés megkötésének időpontjában, ezért a forgalmi érték megállapítására ingatlanforgalmi szakértő kirendelését indítványozta. Tekintettel arra, hogy az írásbeli szerződésben 1.500.000 forint vételár került rögzítésre, vitatta az alperes által állított 4.500.000 forintos vételárat. A felperes rendelkezésre álló könyvelési anyaga a gépjárművel kapcsolatban adatokat nem tartalmazott, álláspontja szerint az adásvételi szerződésben rögzített 1.500.000 forintos vételárat a gépjármű értéke meghaladta. Hivatkozott

a Kúria Gfv.VII.30.390/2014. (BH2015.9.256.) számú határozatára az érdeksérelem orvoslása mértékének körében.

[7] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Előadta, hogy a gépjármű vételárát 4.500.000 forintban határozták meg, készpénzben került kifizetésre a felperes irodájában, amelyet egy borítékban adott át az alperes fia név1. Kiemelte, hogy a feltűnő aránytalanság vizsgálatánál a szerződéskötés valamennyi körülményét figyelembe kell venni, így értékelnie kell a bíróságnak, hogy gazdaságtalan volt a gépjármű felújítása, a vásárolt gépjárműnek több hibája volt, egyfajta gyűjtői szenvedélyt elégített ki és a fenntartása is rendkívül költséges volt a magas üzemanyagigényére tekintettel. Úgy vélte, a feltűnő aránytalanság mértékének megállapításánál mindkét fél szerződéses üzleti kockázatát is figyelembe kell venni, így a feltűnő aránytalanság nem egyezik meg a gépjármű szerződéskötéskori értéke és a fizetett vételár különbségével, mivel az eladónak is van alku pozíciója. Álláspontja szerint a 4.500.000 forintos vételár a gépjármű eladáskori állapotával arányos volt.

[8] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét nem találta alaposnak a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja alapján. A kereset érdemi vizsgálata során – az alperes védekezésére tekintettel annak bizonyítása érdekében, hogy a gépjármű vételára 4.500.000 forint volt – meghallgatta tanúként név2t, név3 és név4át, akik a vallomásaikban azt igazolták, hogy a vételár számolását látták, illetve azt, hogy 4.500.000 forint egy borítékba került. név1 a vallomásában nem erősítette meg, hogy a gépjármű vételára 4.500.000 forint volt, mivel úgy nyilatkozott, hogy arra már nem emlékszik. Az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokat és az okirati bizonyítékokat egybevetette, és az egyéb bizonyítékokkal szemben az írásba foglalt adásvételi szerződésnek tulajdonított nagyobb bizonyító erőt. Így arra a következtetésre jutott, hogy a gépjármű vételára 1.500.000 forint volt, ezt fizette ki az alperesi vevő a felperesi eladónak.

[9] Tekintettel arra, hogy a felperes az értékesített gépjármű valós értékét 10.000.000 forintban határozta meg, a perben igazságügyi gépjárműszakértő bevezetésére került sor, aki a terepjáró forgalmi értékét 4.500.000 forint összegben találta reálisnak a szerződéskötés időpontjában.

[10] Ezt követően az elsőfokú bíróság a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja alapján azt vizsgálta, hogy a felperes által elismerten megfizetett 1.500.000 forint és a szakértő által becsült 4.500.000 forint, mint reális vételár között megállapítható-e a feltűnő értékaránytalanság. Az új Ptk. irányadó rendelkezései és a Pk.267. számú állásfoglalásban foglaltak figyelembevételével arra jutott, hogy „attól, hogy a szakértő által megállapított forgalmi értéktől jelentősebb eltérés van, önmagában nem alap a szerződés megtámadására”.

[11] A meghallgatott tanúk vallomásából az alábbiakat emelte ki:

név1 a felperes volt ügyvezetője előadta, hogy amennyiben használt autót értékesített, a vételárat ő határozta meg. Jelen esetben, amikor az alperes aláírta az adásvételi szerződést, az már előre ki volt töltve.

név3 tanú a megvásárolt autó műszaki állapotára vonatkozóan tett nyilatkozatot.

A felperes nyilatkozatából azt rögzítette, hogy név1 név2sal haragban állt.

[12] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy nem állapítható meg feltűnő értékaránytalanság az 1.500.000 forintos vételár és a becsült 4.500.000 forint forgalmi érték között. A perben kirendelt igazságügyi gépjárműszakértő értékmeghatározását elfogadta, figyelemmel arra, hogy okiratok, képek és összehasonlító adatok alapján állapította meg a gépjármű becsült értékét.

[13] A PK.267. számú állásfoglalás II. pontja és a BH2005.8.370. számú eseti döntése figyelembevételével a kereset elutasítása indokaként kifejtette, hogy „A felperes által elismert 1.500.000 forint és az igazságügyi szakértő által becsült reális forgalmi érték különbözete 3.000.000 forint. Ennek az összegnek a 20%-a 600.000 forint. Az alperes azonban az autó javítására ekkora összeget ráköltethetett, különös tekintettel arra, hogy nem vitatottan négy új gumit vásárolt az autóra.”. Mindezek alapján a felperes keresetét elutasította.

[14] A pernyertes alperes jogi képviselőjének munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a csatolt megbízási szerződésben foglalt 510.000 forint megbízási díj és az öt tárgyalás figyelembevételével tárgyalásonként 50.000, azaz további 250.000 forint, mindösszesen 760.000 forintban határozta meg.

Az eljárási illeték 510.000 forintos összegét a felperes által követelt 8.500.000 forint különbözetből eredő pertárgy értékre figyelemmel határozta meg, amelynek megfizetésére a pervesztes felperest kötelezte a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján.

[15] Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében a felperes a 41. sorszámu ítélet elutasító részének megváltoztatását kérte oly módon, hogy a 2020. május 27-én kelt gépjárműadásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítása mellett kérte kötelezni az alperest 3.000.000 forint tőke-, és annak 2020. május 27. napjától a teljesítésig számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatai megfizetésére.

Kérte az alperest a felmerült perköltségben marasztalni, perköltségként a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján meghatározott ügyvédi munkadíjra tartott igényt azzal, hogy a jogi képviselő áfa fizetésére köteles, így 760.000 forint elsőfokú eljárással és 380.000 forint másodfokú eljárással felmerült ügyvédi munkadíjat számított fel. A felülbírálati jogkör alkalmazását a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja, (3) bekezdés c) pontja és d) pontja alapján kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényeket tévesen állapította meg és azokból téves jogi következtetést vont le, mivel vitatta az alperes által a gépjárműn végzett javítási

munkálatokat. Az alperes nem tett perbeli előadást a javításokra vonatkozóan, így a felperesnek sem volt lehetősége arra nyilatkozatot tenni. Kiemelte, hogy a gépjármű eladáskori értékét kellett vizsgálni, így az alperes által tételesen meg sem jelölt, később végzett munkák nem bírtak jelentőséggel. Az elsőfokú bíróság ezzel szemben az adásvételt követő beruházásokat, javításokat értékelte a mérlegelése során, így döntésének felülmérlegelése indokolt.

[16] Jogorvoslati kérelme indokolásában hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság helyes mérlegeléssel a gépjármű vételárát a magánokiratban foglaltak szerint állapította meg, idézte az elsőfokú ítélet [32] bekezdését. Helytállónak tartotta, hogy az elsőfokú bíróság a perben kirendelt igazságügyi ingóforgalmi szakértő véleményét elfogadva a gépjármű valószínű piaci értékét 4.500.000 forint összegben határozta meg.

[17] Az elsőfokú bíróság ugyanakkor téves jogértelmezéssel jutott arra a következtetésre, hogy a szolgáltatás és ellenszolgáltatás értéke között nem állt fenn a feltűnő értékkülönbség. Idézte az elsőfokú ítélet [40] bekezdését. E körben, rámutatott arra, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdése alapján indított perekben nem vehetőek figyelembe a feltűnő értékaránytalanság általános szabályai, mivel a bíróságnak ebben az esetben nem az értékkülönbség aránytalan részét kell kiküszöbölnie, hanem a teljes értékkülönbség megszüntetésére kell törekednie (Kúria Gfv.VII.30.390/2014/6.).

Hangsúlyozta, hogy a bíróságok gyakorlata változatlan abban, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja alapján csak a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás között mutatkozó értékkülönbség teljes kiküszöbölése jelentheti az eredeti állapot helyreállításának valódi alternatíváját (Fővárosi Ítéltábla Gf.40.306/2021/7.). Vitatta az elsőfokú ítélet indokolása [46] bekezdésében foglaltakat, mely szerint azért nem látta egyrészt az értékaránytalanságot megállapíthatónak, mert „a feltűnő értékaránytalanság egzakt adatahoz viszonyítva lehetséges, becsült értékhez kapcsolódóan nem”. Kiemelte, hogy az alperes maga állította, hogy a gépjármű forgalmi értéke 4.500.000 forint volt, csupán bizonyítása volt sikertelen abban a tekintetben, hogy ténylegesen ilyen vételár kifizetése mellett került sor az ügyletre. Hangsúlyozta, hogy nincs törvényes akadálya annak, hogy az értékaránytalanság vizsgálatánál a szakértő által becsült értéket vegye figyelembe a bíróság.

Az elsőfokú ítélet indokolása [48] bekezdésében foglaltak idézésével rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen tulajdonított jelentőséget az adásvételt követő javítási eseményeknek a teljes értékkülönbség kiküszöbölése körében. Az értékaránytalanság a szerződéskötés időpontjában vizsgálható. Álláspontja szerint csak akkor lenne jelentősége az adásvétel tárgyát képező jármű későbbi javításának, amennyiben az eredeti állapot helyreállítására kerülne sor, mert ebben az esetben a felperes a gépjármű jobb műszaki állapota folytán gazdagodna. Jelen esetben azonban a vevő az általa elvégzett bármely javítás folytán felmerült értéknövekedést a tovább értékesítés során érvényesíthette. Kiemelte még, hogy az alperes nem tett tételes tényállítást a javítások tekintetében és a tanúk nyilatkozata a fél tényelőadásának nem tekinthető.

[18] Az alperes a felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján és ügyvédi megbízási szerződés szerint kérte a felperest a megbízással igazolt perköltsége megfizetésére kötelezni.

Az elsőfokú eljárás során előadottakat ismételve kiemelte, hogy a gépjármű vételára 4.500.000 forint volt. A gépjárművet az alperes fia kívánta megvásárolni, azonban nem állt rendelkezésére a vételár, ezért az édesanyjától kért kölcsön és így az alperes nevére kötötték meg az adásvételi szerződést. A 4.500.000 forint vételárat az alperes lakásán számolták meg, ahol jelen volt az alperes, valamint név3 és név4a, továbbá név2. név2 tanúvallomásában elismerte, hogy 4.500.000 forint vételár összegében állapodtak meg és nyilatkozott arról is, hogy ez az összeg hiánytalanul a gazdasági társaság pénztárába került, mivel mint a felperes munkavállalója a teljes összeget átvette. Ezzel szemben az ügyvezető a tanú által előadott tényt cáfolni nem tudta.

[19] Hivatkozott arra is, hogy „A kereset vonatkozásában a bizonyítási teher a felperest terhelte, bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, így a bíróság okszerűen és megfelelően mérlegelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, így ezzel kapcsolatosan nem állja meg a helyét a felperes hivatkozása, hogy a bíróság a bizonyítékokat nem mérlegelte”.

[20] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tanúk meghallgatásával részletesen tisztázta a gépjármű állapotát, bizonyított volt, hogy az alperes 4.500.000 forintot fizetett a gépjárműért, amennyi a szakértői véleményben is megjelölésre került. Megjegyezte azt is, hogy polgári jogviszonyokban önmagában egy formanyomtatványon elkészített szerződés nem lehet egyedüli bizonyíték. Hivatkozott arra is, hogy az adásvétellel összefüggő számla nem került kiállításra a készpénz átadásakor. Úgy vélte, amennyiben az alperes által megfizetett 4.500.000 forint és a szerződésben feltüntetett 1.500.000 forint közötti összeg hiányzik a felperes pénztárából, azt nem ebben a perben kell követelni.

[21] A felperes ítélet elleni fellebbezése az alábbiak szerint alapos.

[22] A felperes a fellebbezésében azért kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, mert álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényeket ugyan helyesen állapította meg, azonban jogszabálysértően alkalmazta a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontjának rendelkezését. E körben a felperes arra hivatkozott, hogy a fenti törvényhelyen előírt törvényi feltételek és az ehhez kapcsolódó irányadó bírói gyakorlat értelmében az elsőfokú bíróságnak a szerződés érvénytelenségét kellett volna megállapítani és annak jogkövetkezménye levonása körében a teljes értékkülönbség megszüntetéséről kellett volna rendelkeznie. Álláspontja szerint az 1.500.000 forint vételár és a 4.500.000 forint forgalmi érték teljes különbözetének, 3.000.000 forintnak a megfizetésével küszöbölhető ki az értékaránytalanság.

[23] A Cstv.-nek a felperessel szembeni felszámolási kérelem benyújtásakor – 2021. június 15-én – hatályban volt és a jelen esetben irányadó 40. § (1) bekezdés b) pontja úgy rendelkezik, hogy a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított egy éves jogvesztő határidőn belül a hitelező – vagy az adós nevében a felszámoló – a bíróság [6. § (1) bekezdés] előtt keresettel megtámadhatja az adósnak a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző három éven

belül és azt követően megkötött szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya az adós vagyonából történő ingyenes elidegenítés, illetve a vagyont terhelő ingyenes kötelezettségvállalás, vagy a harmadik személy javára feltűnően aránytalan értékkel különbözettel megkötött visszterhes jogügylet.

[24] Ahogyan ezt a Kúria precedens értékű határozatában kifejtette, a Csődtörvény 40. § (1) bekezdése az adós által kötött jogügyletek kapcsán a megtámadási jog három fő típusát egyértelműen elkülöníti: az a) pontban a csalárd ügyletek (fraudulent transactions), a b) pontban az ingyenes vagy feltűnően aránytalan ügyletek (undervalued transactions), a c) pontban a hitelezők közötti egyensúly megbontására, előnyben részesítésére irányuló ügyletek (preferential transactions) kerültek szabályozásra (Kúria Gfv. 30.073/2023/9.).

A Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontjában szabályozott feltűnően értékaránytalan ügylet esetén a megtámadási kereset sikerességéhez a felperesnek az ott írt törvényi feltételek teljesülését kellett igazolnia. A támadott szerződésnek a jogszabályban meghatározott időszakra kellett esnie, a felperesnek igazolnia kellett azt, hogy szolgáltatás és ellenszolgáltatás között értékaránytalanság áll fenn, a különbözet mértéke feltűnő. Ennek eldöntésekor a szerződéskötés körülményeire is figyelemmel kellett lenni, ezért a szerződéskötés körülményeit is fel kellett tárni oly mértékben, hogy a bíróság számára megállapíthatóvá váljon, hogy a feltűnően nagy értékkel különbözettel megkötött szerződés esetén egyéb olyan, a szerződés megkötését befolyásoló tényező nem állt fenn, amely a szerződés érvénytelenségét ne tenné megállapíthatóvá.

[25] Amint arra az elsőfokú bíróság ítélete is rámutatott – a PK267. számú állásfoglalásban kimunkált és az irányadó bírói gyakorlat által alkalmazott szempontok szerint –, a szolgáltatás és ellenszolgáltatás értékelésénél meghatározó jelentőséggel bír a piaci érték. A piaci értéken túlmenően azonban figyelembe kell venni a szerződéskötés egyéb körülményeit is, amelyet a szerződéskötés időpontjában kell vizsgálni. Jelen esetben tehát a 2020. május 27. napján fennálló körülményeket kellett feltárni. Az alperes védekezésében előadottakat a támadott szerződés vizsgálatánál nem lehetett értékelni, mert az adásvételt követően a vevő által elvégzett javítások az értékaránytalanságot nem befolyásolták. A gépjármű szerződéskötés idején fennálló állapotához képest kellett meghatározni a forgalmi értéket, és ezzel lehetett szembe állítani a kifizetett vételárat.

[26] A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítéletben megállapított tények alapján 3.000.000 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[27] Az alperes az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezést nem terjesztett elő, annak indoklásában megállapított tényállással szemben nem élt jogorvoslattal, a felperes fellebbezéséhez kapcsolódóan csatlakozó fellebbezést sem nyújtott be, csupán fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő. Az alperes az ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak indokai alapján. Előadta, hogy a bíróság okszerűen és megfelelően mérlegelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, ugyanakkor azt is állította, bizonyított volt, hogy az alperes 4.500.000 forint vételárat fizetett a gépjárműért. Az alperes ellenkérelme tehát ellentmondó érvelést tartalmazott, ezért a nyilatkozatát nem lehetett úgy

értékelni, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást támadta. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján úgy ítélte meg, hogy az írásba foglalt adásvételi szerződésben megjelölt 1.500.000 forint vételárral szemben az alperes nem tudta eredményesen bizonyítani azt, hogy az írásba foglalt adásvételi szerződés nem a valóságos vételárat tartalmazta, hanem az valójában 4.500.000 forint volt. Az elsőfokú bíróság az alperes által indítványozott tanúbizonyításnak helyt adott, a tanúk vallomását azonban nem találta elegendőnek arra, hogy bizonyítsák a 4.500.000 forintos vételár teljesítését, különös tekintettel arra, hogy név² tanúvallomását a felperes volt ügyvezetőjével szembeni konfliktusa miatt nem tekintette teljes mértékben elfogadatlannak.

[28] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolhatja (Pp. 370. §). Az alperes az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást határozott és a történeti tényállás megváltoztatására irányuló fellebbezéssel, illetve ellenkérelemmel nem támadta, így a másodfokú bíróság csak az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból tudott kiindulni, abból vonhatta le jogi következtetéseit. E szerint pedig a felek közötti gépjármű adásvételi szerződésben a gépjármű vételára 1.500.000 forint volt, ennek teljesítése megtörtént, míg a szerződéskötés időpontjában a gépjármű becsült forgalmi értéke 4.500.000 forint volt.

[29] Az elsőfokú bíróság a szakértői véleményben foglalt értékbecslést elfogadta, ugyanakkor álláspontja szerint a feltűnő értékaránytalanság egzakt adathoz viszonyítva lehetséges, becsült értékhez kapcsolódóan nem, a szakértő pedig becsült értékről adott tájékoztatást. A másodfokú bíróság nem osztotta ezt az álláspontot. A szakértő forgalmi értékre vonatkozó megállapítását a másodfokú bíróság is elfogadta az ítélkezése alapjául. A szakvélemény a bíróság és a felek számára is teljesen világosan követhető, ellentmondásmentes és helytállóságával szemben értékelhető körülmény nem merült fel. A szakértő a forgalmi érték becslése kialakításához fényképfelvételt, valamint összehasonlító adatokat használt fel. A széleskörű piackutatás és összehasonlító adatok a szakértő következtetéseit alátámasztották.

[30] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás alapján azt a következtetést vonta le, hogy a perbeli jogügylet az alperes javára feltűnően aránytalan értékkülönbséggel jött létre, hiszen a gépjárművet az alperes annak piaci értékén jóval alul, harmad áron vásárolta meg, így az a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja alapján érvénytelen.

[31] A Cstv. 40. § (1a) bekezdése szerint, a jogügyletek eredményes megtámadása esetén a Ptk. érvénytelen szerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

[32] Az ítéltábla álláspontja szerint – az adásvétel tárgyát képező gépjármű vevő részéről történő harmadik személynek való értékesítésére is figyelemmel – az arányosság jelen esetben úgy áll helyre, ha az adós (felperes) vagyonában bekövetkezett csökkenés teljes mértékben kiküszöbölésre kerül, ez pedig az adásvételi szerződésben meghatározott

(1.500.000 forint) vételár és a gépjármű tényleges (4.500.000 forint) fogalmi értékének (3.000.000 forint) különbözetével, mint a felperes vagyonát csökkentő összeggel azonos. Egyetért ugyanis az Ítéltábla avval a jogértelmezéssel és joggyakorlattal, hogy a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között mutatkozó értékkülönbözet teljes kiküszöbölése jelentheti az ilyen perben az eredeti állapot helyreállításának alternatíváját, mert ez vezethet a hitelezői igények alapjául szolgáló adósi vagyon reparálásához. Erre tekintettel kötelezte az ítéltábla az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 3.000.000 forint értékkülönbözetű összeget és ennek 2020. május 27. napjától a teljesítésig számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése alapján.

[33] A fentiek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes másodfokú eljárás során módosított keresetének helyt adott.

[34] A Fővárosi Ítéltáblának az elsőfokú ítélet fő tárgyának megváltoztatására tekintettel a perköltség viselését is meg kellett változtatni az első- és másodfokú eljárást érintően is.

Az elsőfokú bíróság eljárása során a pertárgy értékét helyesen 8.500.000 forintban határozta meg, tekintettel a felperes eredeti kereseti követelésére. Az ítéltábla másodfokú döntésének megfelelően a felperes pernyertes lett 3.000.000 forint összeg erejéig, így az elsőfokú eljárásra vonatkozóan pervesztessége 5.500.000 forintra állapítható meg. A felperes jogi képviselőjének munkadíját az IM rendelet 3. § (2) bekezdése szerint kérte megállapítani. Az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja szerint számított munkadíj a teljes követelés után 425.000 forint lenne, annak arányos összege a 35%-os pernyertesség alapján 148.750 forint + áfa, amire a felperes igényt tarthat.

Az alperes az elsőfokú eljárásra vonatkoztatottan pernyertes lett 5.500.000, míg vesztes 3.000.000 forint követelésre. Az alperes megbízási szerződést csatolt, így az IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján kérte megállapítani az ügyvédi munkadíjat. A megbízási szerződés szerint teljes pernyertesség esetén 760.000 forint illette volna meg. A pernyertessége 65%-os, így a 494.000 forint és 266.000 forint jár a részére.

A másodfokú eljárás során a felperes keresetét leszállította 3.000.000 forint összegre, így 3.000.000 forint összeg erejéig teljes egészében pernyertes lett. A felperes az alperes elsőfokú eljárásban megbízási szerződés alapján érvényesített munkadíja összegét alapul véve számította fel a másodfokú eljárásban az ügyvédi munkadíjat, azonban erre vonatkozó megbízási szerződést nem csatolt, ezért a másodfokú bíróság kérelmétől eltérően az IM rendelet 3. § (2) bekezdése és (5) bekezdése alkalmazásával a munkadíja összegét 75.000 forint + áfa összegben állapította meg. Az alperes tehát teljes pervesztességére tekintettel köteles a felperesnek 75.000 forint + áfa, összesen 95.250 forint másodfokú eljárással kapcsolatos perköltséget megfizetni.

Az elsőfokon és másodfokon megállapított perköltség összevezetését követően a felperes a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján 209.837 forint – első- és másodfokú ügyvédi munkadíjból eredő – perköltséget köteles az alperes részére megfizetni.

[35] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése és 62. § (1) bekezdés i) pontja alapján a felek kötelesek az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt eljárási illeték megfizetésére is. Az elsőfokú eljárás során a 8.500.000 forint pertárgyérték után számított 510.000 forint illetékből a felperest terheli 331.500 forint, míg az alperest 178.500 forint eljárási illeték. A másodfokú eljárás során a 3.000.000 forint pertárgyértékhez igazodóan a 240.000 forint fellebbezési illeték viselésére teljes egészében az alperes köteles, így összesen 418.500 forint első- és másodfokú eljárási illetéket kell megfizetnie.

Tájékoztatja az ítéltábla a feleket, hogy az illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé, az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett azonosító számát [a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és az állam által előlegzett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése].

Budapest, 2025. február 5.

Dr. Volein Anna s.k.

a tanács elnöke

Dr. Kovács Mária s.k.

Dr. Mózsik Tímea s.k.

előadó bíró
bíró